

Irene van Lippe-Biesterfeld bij opening hogeschooljaar Larenstein:

‘Verbondenheid is basis voor duurzaamheid’

“De verbondenheid van mensen met de natuur en met elkaar vormt de basis voor een duurzame wereld.” Dat was de boodschap die Irene van Lippe-Biesterfeld uitsprak ter gelegenheid van de opening van het hogeschooljaar van Larenstein. Dit jaar had de bijeenkomst een bijzonder karakter vanwege het 15-jarig bestaan van de school en de honderdste verjaardag van het beroepsonderwijs in de bosbouw en cultuurtechniek. Oud-LNVminister Gerrit Braks kreeg een erelectoraat Bos en Natuurbeheer.

College van Bestuurvoorzitter Jan Driesse herinnerde de aanwezige studenten, medewerkers van Larenstein en gasten tijdens zijn welkomstwoord aan de rol die het beroepsonderwijs in de bosbouw en cultuurtechniek in de afgelopen eeuw heeft gespeeld. In de eerste helft van de 20e eeuw werden veel streken en gebieden geschikt gemaakt voor grootschalige landbouw om aan de groeiende voedselbehoefte te kunnen voorzien. “Grote investeringen in cultuurtechnische werken werden gevolgd door de inpoldering van het IJsselmeer.” Vervolgens werd natuurontwikkeling en -beheer actueel en door de toename van de bevolking groeide de behoefte aan natuur als recreatieomgeving. Het Natuurbeleidsplan dat voormalig minister Braks begin jaren '80 uitbracht werd de grondslag voor de ontwikkeling en versterking van de ecologische hoofdstructuur. Logisch dat het beroepsonderwijs in de bosbouw en cultuurtechniek daardoor een hoge vlucht

nam. In 1903 startte de toenmalige Heidemij met 29 leerlingen. Anno 2003 telt dit onderwijs 2.000 leerlingen en studenten op mbo (Helicon), hbo (Larenstein) en ipc (Groene Ruimte). “Dat weerspiegelt het maatschappelijk belang van de zorg voor het landelijk gebied en is de weerslag van de interesse bij jongeren om in deze sectoren aan het werk te willen gaan”, aldus Driesse.

Na deze terugblik ging de CvB-voorzitter in op de actuele situatie van de hogeschool door nog eens uit te leggen waarom de hogeschool bestuurlijk is gefuseerd met het Van Hall Instituut en binnenkort toetreedt tot Wageningen UR. “Dat doen we om kwaliteit te kunnen blijven leveren”, aldus Driesse. De maatschappelijke ontwikkelingen vragen volgens hem om een drastische aanpassing en voortdurende actualisering van de inhoud van de opleidingen. “Door de fusie kunnen we samen investeren en vernieuwen.” De onderbrenging bij Wageningen UR geeft volgens Driesse een inhoudelijke kennisimpuls in het beroepenveld en sluit aan bij de

internationaliseringstrend in de sector. Wageningen is immers een sterk internationaal gerichte instelling. Een laatste motief is de invoering van het bachelor-masterstelsel. “Onze hbo- en wo-opleidingen overlappen of vallen samen voor wat betreft het aandachtsgebied. Ook hier heeft samenwerking en afstemming de voorkeur.”

Web of life

De officiële opening van het hogeschooljaar werd aansluitend verricht door Irene van Lippe-Biesterfeld door het uitspreken van een speciale rede. Aansluitend ging zij in een besloten bijeenkomst in gesprek met een groepje studenten. Centraal in de toespraak van ‘prinses’ stond het pleidooi voor een andere manier van denken. Minder rationeel en meer voelend. Volgens Irene scheiden mensen zich af van hun omgeving en delen zij kennis op in specialismen. Dat leidt er toe dat mensen denken het beter te weten voor de ander. “Je ziet dat bijvoorbeeld niet alleen

◀ Irene van Lippe-Biesterfeld en erelector Gerrit Braks tijdens de receptie ter gelegenheid van de opening van het hogeschooljaar van Larenstein

bij ontwikkelingssamenwerking, maar ook op het persoonlijk vlak”, aldus Irene. “De ouder maakt het voor het kind uit en later maakt het kind het voor de ouder uit. De bedoeling is goed, maar we schakelen daarmee de ander uit, ontnemen hem vaak zijn eigen verantwoordelijkheid.” Hetzelfde doen we met de aarde. “Wat een arrogantie en verantwoordelijkheid.” Volgens Van Lippe-Biesterfeld is een andere manier van denken nodig. “We moeten de aarde leren verstaan door te luisteren. De aarde spreekt niet onze taal, maar geeft wel dingen aan. “We maken biologisch en spiritueel onderdeel uit van het web of life”, vervolgde zij. “Duurzaamheid heeft te maken met helder en eerlijk zijn tegenover jezelf. Dus studenten van Larenstein, onderzoek de wereld, stel onmogelijke vragen en laat je zien in je eigenheid.” De hogeschool met haar gescheiden studierichtingen moet hen daarbij ruimte bieden om bij andere opleidingen kennis op te doen. “We krijgen immers alleen een duurzame wereld als we in verbanden denken.”

Erelector

Speciale gast bij de opening van het hogeschooljaar was ir. Gerrit Braks. De oud-minister van LNV ontving van CvB-voorzitter Driessse het erelectoraat (het eerste in Nederland) Bos- en Natuurbeheer voor zijn verdienste

voor de school en deze sector. Braks stond aan de wieg van Larenstein door bij de STC-operatie in het hbo op het laatste moment te beslissen dat de elf agrarische hogescholen “het in de familie moesten houden”, aldus opleidingsdirecteur Hans van Rooijen. Dat leidde uiteindelijk tot de fusie van de scholen in Velp, Deventer, Boskoop en Wageningen tot Larenstein, de enige overgebleven rijksschool. Zijn verdienste voor de sector ligt volgens Van Rooijen in het feit dat Braks als minister aan de basis stond van de Ecologische Hoofdstructuur in Nederland door zijn Landbouwstructuurnota en het Natuurbeleidsplan. Bovendien kwam onder zijn regie ook het meerjarenplan Bosbouw tot stand. “Ik ben er trots op hier erelector te zijn”, reageerde de oud-minister in zijn dankwoord. “Uw motivatie om mij tot erelector te benoemen beschouw ik als een positieve erkenning van de politieke keuzes die in de periode van begin '80 tot eind '90 – toen ik minister was – zijn gemaakt.” Hij benadrukte daarbij zijn sterke verbondenheid met het Nederlandse landbouwmodel. “Geen protectie maar opbouw van eigen concurrentiekracht via het OVO-drieluik.” Volgens Braks een succesvol instrument van landbouwbeleid dat ook onontbeerlijk bleef toen het systeem vastliep door structurele overschotten, het gebruik van mineralen en gewasbeschermingsmiddelen. De positie van het landbouwonderwijs

bij LNV bleef – ook na het onderbrengen van natuurbeheer en recreatie – niet onomstreden, herinnerde de oud-bewindsman. “Ik heb toen voortdurend moeten vechten voor het behoud van het landbouwonderwijs voor het ministerie.” Met succes, zo heeft de geschiedenis geleerd, maar herstructurering bleek wel noodzakelijk. “Daaruit ontstond Hogeschool Larenstein, die altijd een beetje mijn oogappel is gebleven. Nu is het een gerespecteerde hogeschool op het gebied van groen, ruimte, voeding en natuur die zich nog steeds verbreedt.”

Slag om de ruimte

De eerste actieve daad van de kersverse erelector was het startschot dat Gerrit Braks gaf voor het project ‘Slag om de ruimte’. Met dit project willen Larenstein, IPC Groene Ruimte en Helicon Opleidingen MBCS Velp ter gelegenheid van een eeuw bosbouw- en cultuurtechnisch onderwijs zoveel mogelijk mensen betrekken bij de ruimtelijke inrichting en het beheer van Nederland. Met ‘Slag om de ruimte’ willen de onderwijsinstellingen de verschillende belangen zichtbaar maken vanuit vier verschillende invalshoeken: verstedelijking, landelijk gebied, verkeer en vervoer en water. Daarvoor organiseren ze dit schooljaar verschillende evenementen: van symposia voor deskundigen uit het werkveld tot discussies met middelbare scholieren. Meer informatie over het project is te vinden op www.slagomderuimte.nl

Pieter Boetzkes